

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **J. P.**, zastoupen JUDr. Janem Juračkou, advokátem se sídlem Tovární 7, Znojmo, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje,** se sídlem Žerotínovo náměstí 3/5, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 8. 2010, čj. JMK 71665/2010, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 10. 12. 2010, čj. 57 A 74/2010 - 31,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**
II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím Městského úřadu Znojmo, odboru dopravy, ze dne 26. 4. 2010, čj. SMUZN 1824/2010 Do, byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. e) bod 1 a § 22 odst. 1 písm. f) bod 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“). Přestupku se žalobce dopustil tím, že dne 18. 1. 2010 v 11:40 hod na pozemní komunikaci v městské části Znojmo - Oblekovice u objektu bývalé STK, jako řidič osobního motorového vozidla za jízdy držel v ruce hovorové zařízení, a současně vozidlo řídil bez příslušného řidičského oprávnění, neboť je pozbyl dnem 8. 5. 2009 v návaznosti na dosažení celkového počtu 12 bodů v rámci bodového hodnocení řidiče. Za spáchání přestupku byla žalobci uložena pokuta ve výši

25 000 Kč, zákaz činnosti řízení motorových vozidel na dobu 12 měsíců a povinnost nahradit náklady řízení.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 24. 8. 2010, čj. JMK 71665/2010, odvolání proti rozhodnutí o přestupku zamítl.

II.

[3] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“). Žalobce má za to, že s ohledem na svou obhajobu a rozpory ve výpovědi svědků nebylo ve správním řízení prokázáno, že za jízdy držel v ruce hovorové zařízení. Žalobci nebylo doručeno rozhodnutí o námitkách proti dosažení 12 bodů, pročež nenabylo právní moci. Jelikož žalobce nevěděl, že pozbyl řidičské oprávnění, nemohl naplnit subjektivní stránku skutkové podstaty daného přestupku.

[4] Krajský soud žalobu zamítl rozsudkem ze dne 10. 12. 2010, čj. 57 A 74/2010 - 31.

[5] Krajský soud ve vztahu k přestupku dle § 22 odst. 1 písm. f) bod 1 zákona o přestupcích neshledal, že by z výpovědí svědků nebylo možné jednoznačně určit, která z variant skutkového stavu odpovídá skutečnosti. Soudu se jeví věrohodnější výpovědi policistů, podpořené oznámením o přestupku, který žalobce, byť se skutkovým zjištěním nesouhlasil, podepsal, nežli verze žalobce, dle které je ve vozidle sada hands-free a možná držel v ruce obal od brýlí, přesto byl ochoten zaplatit blokovou pokutu. Už to vyvolává pochybnost o věrohodnosti žalobcova tvrzení. Výpovědi policistů byly naopak v podstatě konzistentní a ve vzájemném souladu, pokud se týká shodného tvrzení, že viděli, jak žalobce drží v ruce hovorové zařízení a vyloučili, že by žalobce v ruce držel jiný předmět nežli mobil. Nepatrné rozpory ve výpovědi svědků o přesné poloze policejního vozidla nepokládal krajský soud za natolik právně významné a pro posouzení otázky spáchání přestupku za zásadní. Soud neshledal ani důvod, který by vedl k domněnce o zaujatosti policistů. K tomu odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, čj. 1 As 12/2010 - 79 a ze dne 27. 9. 2007, čj. 4 As 19/2007 - 114. Skutečnost, že žalobce byl ochoten přestupek vyřešit na místě zaplacením blokové pokuty, podle krajského soudu svědčí tomu, že se žalobce dopustil tohoto přestupku ve formě úmyslného zavinění.

[6] Krajský soud se ztotožnil s právním stanoviskem žalovaného i při hodnocení přestupku dle § 22 odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o přestupcích. Správní orgán prvého stupně vydal dne 30. 12. 2008 oznámení o dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení a žalobce vyzval k odevzdání řidičského průkazu. Rozhodnutí o zamítnutí námitek bylo žalobci doručováno na adresu jeho trvalého pobytu, kde nebyl zastižen. Žalobce byl dne 2. 4. 2009 vyrozuměn o uložení písemnosti a rovněž i poučen o následcích jejího nepřevzetí. Písemnost byla doručena dne 13. 4. 2009 pomocí fikce a rozhodnutí o zamítnutí námitek nabylo právní moci dne 30. 4. 2009. Žalobce sice krajskému soudu předložil listinu, podle které se měl od 1. do 15. 4. 2009 zúčastnit stáže na Slovensku, soud však tuto skutečnost nezohlednil. Žalobce měl totiž dostatek času požádat o prominutí zmeškání úkonu dle § 41 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu (dále jen „správní řád“), což neučinil. Tuto skutečnost neuplatnil ani v rámci správního řízení ani v samotné žalobě. Žalobci bylo známo, že dosáhl 12 bodů a že probíhá řízení o námitkách. Lze mít proto důvodnou pochybnost, že se spoléhal na to, že řízení o námitkách nebylo dosud

ukončeno a že správní orgán zůstal nečinný. Žalobce poslední úkon ve věci učinil již dne 11. 2. 2009 a přestupky byly spáchány téměř rok poté. To, že rozhodnutí o námitkách bylo doručeno za užití tzv. fikce, nezbavuje žalobce odpovědnosti za spáchané jednání. Soud přisvědčil žalovanému, že se jednalo minimálně o zavinění ve formě nevědomé nedbalosti. Žalobce tedy naplnil subjektivní stránku skutkové podstaty daného přestupku.

[7] Krajský soud konečně neshledal ani důvodnost námitek směřujících k nesprávně zjištěnému skutkovému stavu dle § 3 správního řádu či k porušení § 2 téhož zákona.

III.

[8] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s."). Stěžovatel nesouhlasí se závěrem učiněným v předcházejících řízeních, a sice že ačkoliv mu nebylo doručeno rozhodnutí o námitkách, přesto naplnil skutkovou podstatu přestupku dle § 22 odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o přestupcích. Stěžovatel nemohl vědět, že pozbyl řidičské oprávnění, a proto nenaplnil subjektivní stránku skutkové podstaty tohoto přestupku. Stěžovatel dále namítl, že se oba správní orgány neřídily § 2 odst. 2 a odst. 3 a § 3 správního řádu. Rovněž porušily § 22 odst. 1 písm. e) bod 1 a § 22 odst. 1 písm. f) bod 1 zákona o přestupcích, neboť nesprávně dovodily, že stěžovatel naplnil skutkovou podstatu těchto přestupků. V řízení nebylo vyvráceno tvrzení stěžovatele, že v době řízení nedržel v ruce hovorové zařízení.

IV.

[9] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[10] Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Stěžovatel ve vztahu ke spáchání přestupku spočívajícího v řízení vozidla bez řidičského oprávnění stavěl svou kasační obranu na námitce o nedoručení rozhodnutí o námitkách podaných proti dosažení 12 bodů ve smyslu § 123f odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), pročež v jeho případě nemohla být naplněna subjektivní stránka skutkové podstaty přestupku podle § 22 odst. 1 písm. e) bodu 1 zákona o přestupcích. Podle tohoto ustanovení se přestupku dopustí ten, kdo řídí motorové vozidlo a není držitelem příslušné skupiny nebo podskupiny řidičského oprávnění.

[13] Jednou z podmínek pro nabytí právní moci rozhodnutí je jeho řádné doručení. Zatímco stěžovatel v řízení konstantně tvrdil, že mu rozhodnutí o námitkách nebylo doručeno, podle žalovaného i krajského soudu bylo stěžovateli uvedené rozhodnutí doručeno náhradním způsobem, tj. fikcí.

[14] Zákon o silničním provozu neobsahuje vlastní úpravu doručování, proto se i při doručování rozhodnutí o námitkách postupuje podle obecného právního předpisu, kterým je správní řád. Dle § 20 správního řádu se fyzické osobě doručuje na adresu pro doručování, na adresu jejího trvalého pobytu, případně kdekoli, kde bude zastižena. Nebyl-li při doručování adresát zastižen a písemnost mu nebylo možno doručit ani jiným způsobem přípustným podle tohoto ustanovení, písemnost se dle § 23 odst. 1 správního řádu uloží. Jestliže si adresát uloženou písemnost nevyzvedne ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, považuje se písemnost podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručenou posledním dnem této lhůty.

[15] Správní orgán shora uvedené povinnosti, aby v přestupkovém řízení doložil, že rozhodnutí o námitkách nabylo právní moci, dostál. Ve správním spisu jsou požadované informace o doručování rozhodnutí fikcí obsaženy. Na základě toho pak žalobce i krajský soud dospěli ke správnému závěru, že žalobce v době spáchání přezkoumávaného přestupku nedisponoval řidičským oprávněním.

[16] Nejvyšší správní soud z předloženého správního spisu ověřil, že stěžovatel nebyl při doručování rozhodnutí vydaného správním orgánem prvého stupně o námitkách ze dne 30. 3. 2009, sp. zn. SMUZN 182/2009, zastižen, a proto mu byla tato písemnost uložena 2. 4. 2009 a od téhož dne byla připravena k vyzvednutí. Stěžovatel si písemnost nevyzvedl. Jelikož desátým dnem ve smyslu § 24 odst. 1 správního řádu byla neděle 12. 4. 2009, písemnost se považuje za účinně doručenou dle § 40 odst. 1 písm. c) správního řádu v nejbližší příští pracovní den, tedy v úterý 14. 4. 2009 (pozn. NSS – na 13. 4. 2009 připadalo v uvedeném roce velikonoční pondělí). Poté počala běžet patnáctidenní lhůta k odvolání (§ 83 odst. 1 správního řádu), která uplynula ve středu 29. 4. 2009. Jelikož stěžovatel v této lhůtě odvolání nepodal, nabylo rozhodnutí o námitkách dne 30. 4. 2009 právní moci. Nejvyšší správní soud doplňuje, že ačkoliv krajský soud i žalovaný uvedli, že fikce doručení nastala o den dříve, tedy ve svátek dne 13. 4. 2009, správní orgán prvého stupně vyznačil na rozhodnutí doložku právní moci správně s datem 30. 4. 2009.

[17] Námitka stěžovatele, uplatněná až dodatečně v řízení před krajským soudem, o jeho krátkodobé zahraniční stáži uskutečněné od 1. do 15. 4. 2009, tedy v době, v níž mu bylo doručována předmětná písemnost, a plynula lhůta pro její vyzvednutí, není pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti relevantní, a to s ohledem na úpravu doručování ve správním řádu. Správní řád na situace nepřítomnosti účastníka řízení na místě jeho trvalého pobytu pamatuje v § 24 odst. 2 a umožňuje mu tak zvrátit nepříznivé následky náhradního doručování. Podle tohoto ustanovení, ve znění účinném do 30. 6. 2009, prokázal-li adresát, že si pro dočasnou nepřítomnost nemohl bez svého zavinění uloženou písemnost ve stanovené lhůtě vyzvednout, mohl za podmínek a ve lhůtách stanovených v § 41 správního řádu požádat o prominutí zmeškání úkonu. Jelikož stěžovatel nedoložil, že by této možnosti využil, resp. že mu bylo správním orgánem vyhověno, je třeba předmětnou písemnost považovat za účinně doručenou.

[18] Nejvyšší správní soud se dále zabýval otázkou vlivu tvrzené nevědomosti stěžovatele o nabytí právní moci rozhodnutí o námitkách podle § 123f zákona o silničním provozu na naplnění subjektivní stránky skutkové podstaty přestupku podle § 22 odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o přestupcích. Přisvědčil přitom závěrům krajského soudu.

[19] Odpovědnost za přestupek podle § 22 odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o přestupcích je odpovědností subjektivní. K naplnění subjektivní stránky tohoto deliktu postačuje dle § 3 téhož zákona jakákoliv forma zavinění. Stěžovateli bylo známo, že dosáhl 12 bodů v bodovém systému hodnocení řidičů a tudíž, že pozbyl odbornou způsobilost k řízení motorového vozidla, byť v důsledku odkladného účinku podání námitek proti záznamu o dosažení 12 bodů nadále (do okamžiku nabytí právní moci rozhodnutí o námitkách) disponoval řidičským oprávněním. Stěžovatel podal námitky proti oznámení dosažení 12 bodů dne 5. 1. 2009, bylo mu známo, že správní řízení probíhá a dne 11. 2. 2009 se vyjádřil ke shromážděným podkladům rozhodnutí. Musel tedy být přinejmenším srozuměn s tím, že rozhodnutí o námitkách bude v následné době vydáno.

[20] Podle Nejvyššího správního soudu je však podstatné to, že rozhodnutí o vypořádání námitek bylo stěžovateli pravomocně a účinně doručeno, byť se jednalo o náhradní způsob doručování, a současně stěžovatel nevyužil správním řádem daných prostředků, aby zabránil účinkům doručování náhradním způsobem ve smyslu § 24 odst. 2 správního řádu. Proto skutečnost, že rozhodnutí o vypořádání námitek bylo doručeno fikcí, nemůže zvrátit naplnění subjektivní stránky skutkové podstaty přestupku dle § 22 odst. 1 písm. e) bod 1, a to proto, že za daného stavu lze u stěžovatele presumovat zavinění minimálně ve formě nedbalosti nevědomé.

[21] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani stížním námitkám směřujícím k posouzení naplnění skutkové podstaty přestupku, kterého se stěžovatel dopustil tím, že během řízení vozidla držel v ruce hovorové zařízení. Podle § 22 odst. 1 písm. f) bodu 1 zákona o přestupcích se přestupku dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla drží v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení.

[22] Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že správní orgány pochybily, pokud dovodily, že naplnil skutkovou podstatu tohoto přestupku a rovněž, že nebyla vyvrácena jeho obhajoba, že za jízdy nedržel v ruce hovorové zařízení. Stěžovatel ve vztahu ke spáchání tohoto přestupku v průběhu řízení namítal, že s ohledem na rozpory ve výpovědích svědků - policistů, jejichž oznámením bylo zahájeno správní řízení, nelze považovat přestupek za dostatečně prokázaný.

[23] Krajský soud a před ním i žalovaný se dostatečně vyjádřili k otázce rozporů mezi tvrzením žalobce, že v ruce držel obal od brýlí či brýle a tvrzením policistů, že držel v ruce hovorové zařízení. Rovněž Nejvyšší správní soud neshledal v hodnocení skutkového stavu správním orgánem pochybení, na jehož základě by nebylo možno uzavřít, že stěžovatel naplnil skutkovou podstatu uvedeného přestupku. Pokud si jeden z policistů při výslechu konaném téměř po dvou měsících od zjištění přestupku nebyl schopen vybavit přesnou polohu policejního vozidla a nepamatoval si veškeré okolnosti předcházející zjištění přestupku, není to důvodem, pro který by nebylo možné učinit závěr o spáchání daného přestupku. Tyto skutečnosti nezpůsobily nevěrohodnost či rozporuplnost výpovědí policistů. V posuzované věci je přitom podstatná shoda výpovědí obou policistů o tom, že viděli stěžovatele držet v ruce za jízdy telefonní přístroj. Jejich výpovědi jsou v tomto směru konzistentní a nerozporné.

[24] Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem odkazuje na závěry vyslovené v rozsudku ze dne 27. 9. 2007, čj. 4 As 19/2007 - 114, všechna rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz, podle kterého není důvodu pochybovat o pravdivosti tvrzení policisty, neboť na rozdíl od stěžovatele neměl na věci a jejím výsledku jakýkoli zájem, vykonával jen svoji služební povinnost. Ani v nyní posuzovaném případě soud neshledal žádnou okolnost, která by mohla nasvědčovat tomu, že by svědci – policisté měli zájem na výsledku řízení. Ani sám stěžovatel takové skutečnosti netvrdil.

[25] V dané věci přitom není bez významu ani to, že poté, co policejní hlídka viděla stěžovatele držet telefonní zařízení a dospěla k závěru o spáchání přestupku, stěžovatel se tomuto zjištění nebránil a byl ochoten tento přestupek vyřešit na místě zaplacením blokové pokuty. Sám stěžovatel kasačnímu ani krajskému soudu nepředložil hodnověrné vysvětlení, proč nejprve souhlasil s vyřešením přestupku na místě a teprve později, při ústním projednávání přestupku, začal tvrdit, že neměl důvod za jízdy telefonovat, neboť ve vozidle je sada hands-free a že možná v ruce držel brýle nebo obal od brýlí. Stěžovatel přitom tuto argumentaci jistě mohl uplatnit bezprostředně poté, co byl policejní hlídkou zastaven a nikoliv až v průběhu správního řízení.

[26] Stěžovatel v kasační stížnosti dále namítl, že správní orgány obou stupňů porušily § 2 odst. 2 a odst. 3 a § 3 správního řádu. Nejvyšší správní soud zastává názor (viz rozsudek rozšířeného senátu ze dne 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005 - 58), že pouhé citace zákonných ustanovení bez jejich provázání ke konkrétním okolnostem projednávaného případu pro svou bezobsažnost neobstojí. Není zřejmé, jakým konkrétním postupem či úkonem se měly správní orgány porušení těchto ustanovení podle stěžovatele dopustit. Nejvyšší správní soud proto toliko v obecné rovině konstatuje, že v rámci přezkoumání ostatních uplatněných kasačních námitek neshledal, že by správní orgán prvého stupně nebo žalovaný porušil uvedená ustanovení správního řádu.

[27] Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného neshledal uplatněné stížní námitky důvodnými. V řízení nevyšly najevo ani žádné jiné vady, k nimž by musel přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.). Kasační stížnost proto jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[28] O nákladech řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 *a contrario* a § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení o této kasační stížnosti. Žalovanému správnímu orgánu, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v tomto řízení nevznikly. Soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 29. srpna 2011

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu